

Rozdział 11.

Łubin żółty

Wiadomości ogólne

Wśród gatunków bobowatych grubonasiennych uprawianych na nasiona w Polsce łubin żółty cechuje się najmniejszym potencjałem plonotwórczym, ale także najmniejszymi wymaganiami siedliskowymi. Ponadto w porównaniu do innych bobowatych grubonasiennych, wyróżnia się największą zawartością białka w nasionach. Uprawa łubinu żółtego jest ważna, gdyż można go siać na glebach lekkich, piaszczystych, o kwaśnym odczynie. Jest wysiewany w czystym siewie lub w mieszankach jako plon główny na nasiona oraz w siewie poplonowym z przeznaczeniem na zieloną masę. Łubin żółty jest cenną rośliną w zmianowaniu przede wszystkim tam, gdzie dobór gatunków jest ograniczony ze względu na słabe stanowiska. Przyczynia się wtedy do poprawy ich produktywności, zwłaszcza dla rośliny następczej. Rośliny łubinu żółtego wytwarzają silny i głęboki system korzeniowy, który ma zdolność pobierania składników pokarmowych z głębszych warstw gleby, a także gromadzenia związków azotowych. W ostatnich trzech latach do KR wpisano tylko jedną odmianę, która została zarejestrowana w 2020 roku. Aktualny stan Krajowego rejestru to osiem polskich odmian o niskiej zawartości alkaloidów w nasionach i niesamokończącym typie wzrostu. Obecnie w KR nie ma żadnej odmiany samokończącej. W ostatnich trzech latach nie badano w doświadczeniach porejestrowych odmiany Dukat.

Uwagi metodyczne

W roku 2023 na terenie województwa zachodniopomorskiego założono w systemie PDO dwa doświadczenie z łubinem żółtym zlokalizowane w ZDOO Rarwino. Doświadczenia zostały założone zgodnie z metodyką opracowaną przez COBORU w Słupi Wielkiej. W roku 2023 w doświadczeniu brało udział 7 odmian łubinu żółtego. Wyniki przedstawiamy z ZDOO Rarwino (województwo zachodniopomorskie) oraz z ZDOO Wyczechy i SDOO Karżniczka (województwo pomorskie).

Tabela 11.1. Łubin żółty. Odmiany badane w roku 2023.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru	Zachowujący/pełnomocnik
	1	2	3
odmiany niesamokończące (tradycyjne)			
1	Mister	2003	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
3	Bursztyn	2014	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
4	Puma	2017	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin
5	Diamant	2019	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
6	Goldeneye	2019	Poznańska Hodowla Roślin Sp. z o.o.; ul. Kasztanowa 5, 63-004 Tulce
7	Salut	2020	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR ; Smolice 146, 63-740 Kobylin

Tabela 11.2. Łubin żółty. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2023.

Miejscowość	Wyczechy	Rarwino	Karżniczka
Powiat	Człuchowski	Kamień Pomorski	Słupsk
1	2	3	4
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Żytni bardzo dobry	Żytni dobry	Żytni bardzo dobry
Klasa bonitacyjna gleby	IV a	IV b	III a
Zasobność gleby w P ₂ O ₅ (mg/100g)	Bardzo wysoka	13,3 śr	12,6 śr
Zasobność gleby w K ₂ O (mg/100g)	Średnia	15,2 w	21,0 bw
Zasobność gleby w MgO (mg/100g)	Bardzo niska	4,5 śr	6,2 w
pH gleby	7,5	6,1	6,0
Przedplon	Groch jary	Pszenica ozima	Pszenica ozima
Nawożenie mineralne (kg/ha)			
N	23	-	24
P ₂ O ₅	55	30	60
K ₂ O	125	45	90
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	-	-	-
Herbicydy	Amstaf EC 800- 2l/ha Wing P 462,5 EC- 2l/ha	Amstaf 800 EC- 2l/ha Wing P 462,5 EC- 1,5l/ha	Boxer 800 EC- 2l/ha Wing P 462,5 EC- 2l/ha
Inne	Nitragina - łubin	Nitragina - łubin	Nitragina - łubin
Fungicydy	Puenta 62,5 WG- 0,8 kg/ha	-	Siarkol 80 WG-1,5kg/ha Amistar 250 SC-0,8l/ha Makler Plus 250 SC-0,8l/ha
Insektycydy	Apis 200 SE - 0,2l/ha	-	Cyperkill Max 500 EC-0,05l/ha x2

Tabela 13.3. Łubin żółty . Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2023.

Lp.	Wyszczególnienie		Wyczechy	Rarwino	Karżniczka
	1				
1	Siew	<i>data</i>	12.04	12.04	11.04
2	Kwitnienie - początek	<i>data</i>	13.06	16.06	14.06
3	Kwitnienie - koniec	<i>data</i>	30.06	27.06	28.06
4	Dojrzałość pełna	<i>data</i>	12.08	21.08	08.08
5	Zbiór	<i>data</i>	12.08	22.08	07.09
6	Wysokość roślin	<i>Cm</i>	43	56	44
7	Masa 1000 nasion	<i>g</i>	126,3	116,0	153,2
8	Plon nasion	<i>dt/ha</i>	15,90	15,54	11,45

Tabela 13.4. Łubin żółty. Plon nasion odmian (dt/ha). Rok zbioru 2023.

Lp.	Odmiana	Wyczechy	Rarwino	Karżniczka
	1	2	3	4
	Worzec dt/ha	15,9	15,5	11,5
1	MISTER	16,5	14,5	11,0
2	BURSZTYN	15,7	16,0	11,9
3	PUMA	19,3	16,1	9,3
4	DIAMENT	15,2	16,5	12,9
5	GOLDENEYE	12,2	13,5	11,0
6	SALUT	16,5	16,7	12,6

Tabela 13. 5. Łubin żółty. Plon nasion odmian (dt/ha). Lata zbioru 2021- 2023.

L.p.	Odmiana	2023	2022	2021	2022 - 2023	2021 - 2023
	1	2	3	4	5	6
	Worzec dt/ha	14,3	25,7	13,6	20,0	17,9
1	MISTER	14,0	25,9	13,2	20,0	17,7
2	BURSZTYN	14,5	24,9	9,3	19,7	16,2
3	PUMA	14,9	29,0	17,2	22,0	20,4
4	DIAMENT	14,9	27,1	13,5	21,0	18,5
5	GOLDENEYE	12,2	24,8	12,7	18,5	16,6
6	SALUT	15,3	24,6	13,6	20,0	17,8

Tabela 13.6. Łubin żółty. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2021-2023.

Lp.	Odmiana	Wyleganie przed zbiorem		Wysokość roślin		Masa 1000 nasion		Antraknoza
		(9°)		(cm)		(g)		Od początku dojrzewania
		2023	2021 - 2023	2023	2021 - 2023	2023	2021 - 2023	2023
	1	2	3	4	5	6	7	8
	worzec	8,6	8,7	48	55	131,9	140,9	8,5
1	MISTER	8,6	8,7	48	56	131,5	140,3	8,7
2	BURSZTYN	8,6	8,7	48	54	127,1	138,1	8,3
3	PUMA	8,6	8,8	53	57	133,8	142,6	8,7
4	DIAMENT	8,6	8,7	46	54	129,9	144,3	8,7
5	GOLDENEYE	8,6	8,7	45	53	131,9	139,3	8,0
6	SALUT	8,6	8,7	47	55	137,2	145,9	8,7

-oceny w skali 9° (1° – ocena najgorsza; 9° – ocena najlepsza)